

Jacint Borel

ANY III

JUNY 1930

N.º 30

LA DANSA MÉS BELLA...

PORTANTVEU DEL FOMENT DE LA SARDANA

Número extraordinari dedicat a la Primera Assemblea de la
"Lliga Sardanista de Catalunya"

SVMARI

Salut, Lliga Sardanista!, per Carreres.—La Lliga Sardanista de Catalunya a Figueres, per Joan Llongueres. — Elogi; La dansa de la llibertat, per Ernest Albert i Galter.—Cançó de l'Empordà, per Josep M. López Picó.—La Sardana, per Lluís Millet.—I som feliços, per Puig Pujades.—L'Empordà, per Jacint Verdaguer.—Un elogi de la Sardana, per Slowik.—La Cobla, per Jordi Cimalt.—Les Fogueres, per Ignasi Iglésies.
Programa de les festes de la Primera Assemblea de la Lliga Sardanista de Catalunya.
Noticiari.

FIGVERES

EN
EL
RAM
DE LA
ELEGANCIA
MASCULINA
DIR

PUIG-PARIS

ES
DIR-HO
TOT

ANTIGA CASA

Fills de Josep Massot

Fundada l'any 1850

ÉS LA PREFERIDA DE LES
SENYORES ELEGANTS

PER LA SEVA ORIGINALITAT.
PEL SEU BON GUST.
PELS SEUS IMMILLORABLES GÈNERES
PELS PREUS VERITABLEMENT REDUITS

PLAÇA CONSTITUCIO, 25 i 26

FIGUERES

RELOTGES

sempre

RELOTGES

CASA VARELA

PERELADA, 5

Aquesta casa es garantia
de bon servei

LLIBRERIA CANET

DIARIS REVISTES LLIBRES

SARDANISTES,
AIMANTS DE NOSTRA DANSA:

COMPREU EL LLIBRE

LA SARDANA

DEL CONEGUT FOLKLORISTA
JOAN AMADES

LA DANSA MÉS BELLA...

PORTANTVEU DEL FOMENT DE LA SARDANA DE FIGUERES

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: SOCIETAT CORAL «ERATO»

Salut, Lliga Sardanista!

QUE aquesta salutació sigui el testimoni més sincer de remerciament per l'honor que dispenseu a la nostra Ciutat en celebrar-hi la vostra Primera Assemblea General Ordinària i Primera Festa Anyal.

L'Empordà és amb seguretat on es guarda més sencera i diáfana la nostra dansa.

Heu tingut un encert—i ho dic sense supèrbia—en escollir-lo pel primer festival d'enaltiment de la sardana.

La vostra obra, Lliga Sardanista, em recorda a aquells gegants dels contes de fades, que raptaven princeses, trencaven amb tota facilitat grans arbres per fer-se'n un bastó i es menjaven amb un sant-i-amén un seguit de criatures farcides de llepoleries; en aquells temps, quan els meus vells em contaven aquestes històries per ajudar-me a agafar el son, em feia gran efecte la gesta del colós, per això avui no puc menys de comparar-la amb el camí que heu emprès vosaltres; voleu agermanar, unint en la mateixa anella, a tots els catalans; acte pòstum de compenetració espiritual del nostre poble, que ha d'avançar, lligat de mans, cara al món.

Els diferents actes que celebrarem tots junts, els propers dies 21 i 22 del mes en curs, senyalaran un camí, el bon camí, per on hem de trescar tots els Fomentos de Catalunya a l'uníson, vetllant per la moralitat de la nostra dansa, símbol de perfecció d'un poble.

Hem de recordar que durant aquests set últims anys—que no hem viscut, com a ciutadans—els fomentistes érem els que de tant en tant, recordàvem nostres drets d'homes civilitzats.

Les audicions de sardanes, eren el bàlsam guaridor de les nafres que flagel·laven nostres cossos, (censura)

La dansa—i encara amb excepcions—va ésser l'única cosa que se'ns deixà conservar; se'ns féu endreçar l'ensenya, l'himne restà mut, se'ns privà de propagar nostra parla, vàrem ésser perseguits i vexats, no podíem manifestar-nos com a homes, calia fer-ho com a esclaus.

Ara, que al donar-nos uns milímetres de llibertat, anem a recuperar part del que ens havien prohibit, hem de demostrar al món, que encara ens resta la dignitat de la nostra raça, no podem acceptar unes mercès quan res no férem, per guardar-les.

Però, cal treballar amb fe, per arribar a un demà sadoll de bells projectes; que al fondre les velles campanes, en surti una de petita, però perfecta, d'un tany magnífic; el batall de la qual repicarà sense parar, a llibertat!

Salut, Lliga Sardanista!

CARRERES.

Juny 1939.

La Lliga Sardanista de Catalunya a Figueres

EL somni de trobar-se federades i agermanades totes les entitats sardanistes de la nostra terra, per a poder actuar així amb una major fusió d'ideals, defensar amb més cohesió i, per tant, amb una més positiva eficàcia els interessos comuns i procurar a la *Sardana*, la nostra dansa típica i representativa, aquella noble auriola, aquell to i aquella dignitat per sempre, sense perdre el seu caràcter senzill i popular, ha de tenir, heus-el aquí gairebé ja convertit en la més bella i prometedora de les realitats.

Per primera vegada, acoblades voluntàriament sots el signe d'una unitat federativa, d'una unitat germanívola que expressa la voluntat i també la vibració de totes elles, la major part i les més assenyalades entitats sardanistes de Cata-

lunya es trobaran, ben aviat, reunides a aquesta oberta i generosa ciutat de Figueres per a celebrar la Primera Assemblea General Ordinària de la *Lliga Sardanista de Catalunya* i també, deixeu-m'ho dir així, la primera magna i solemne *fiesta major* del sardanisme català.

Els recels, les desconfiances, les ridícules mesquineses del nostre arrelat particularisme van desfent-se i van cedint davant el franc optimisme i l'arborat entusiasme que aquesta primera manifestació col·lectiva a Figueres desperta en tots els bons i fidels enamorats i conreadors de la nostra dansa, *la més bella—de totes les danses que's fan i es desfan*, com digué el poeta immortal.

Això ha d'ésser per a tots un motiu de plena joia i també un motiu de forta esperança.

Com és un fet, i un fet magnífic i exemplar, la *Germanor dels Orfeons de Catalunya* podem ja dir, i jo em daleixo per dir-ho, que és un fet també la *germanor de les entitats sardanistes* de la nostra terra. El dia que en totes les coses nostrades floreixi puixant i esponerós aquest esperit d'unitat, aquest esperit col·lectiu de cara als purs sentiments i als grans ideals

(*censura*)

Catalunya haurà, definitivament i per sempre, triomfat.

* * *

La *Lliga Sardanista de Catalunya* ha d'anar celebrant cada any en un diferent indret de la nostra terra les seves assemblees i festes anyals.

La primera d'aquestes assemblees i d'aquestes festes no podia ésser celebrada en altre lloc que a l'Empordà i de tot l'Empordà, sens dubte el lloc més escaient i més significat és aquesta noble i bella ciutat de Figueres en la qual es descabdellà tota la vida d'En Pep Ventura i en la qual es conserven piadosament les despulles del nostre músic popular, el més inspirat i el més lúcid propulsor de la nostra magnífica Sardana.

Figueres és com el sagrat bressol de la nostra dansa, però la nostra dansa ja no és tan sols dels empordanesos. Per les seves bel·leses, per la seva força social i de símbol, pel seu caràcter noble i contingut, és ja avui dia la dansa de tots els catalans.

Tota ma Pàtria cabrà en eixa anella digué l'excels Maragall i la seva profecia s'és complerta.

En reunir-nos per primera vegada, portats per un mateix ideal, tots els sardanistes de Catalunya, a Figueres, volem retre un càlid i entusiasta homenatge a l'Empordà, aquesta bella i soleiada contrada orgull de nostra terra i volem retre també un homenatge ben profund i ben sincer a Pep Ventura, aquell qui només amb la màgica tenora a flor de llavi i amb l'ànima arborada de tots els sentiments flamejants de la terra, sabé trobar la forma definitiva de la nostra dansa i sabé donar-li també la màxima popularitat, acoblant genialment la més pura simplicitat de la seva expressió amb la més alta noblesa del seu esperit.

Salut doncs, germans de l'Empordà, en nom de tots els germans de la terra! La vostra dansa és ja la nostra dansa. La dansa de tots, i ella ens ajuda poderosament en la tasca continuada d'anar refent. cada dia mes ferma i forta, la nostra unitat pairal.

L'Assemblea de la *Lliga Sardanista de Catalunya* i les festes que amb motiu d'ella celebrarem, si Déu ho vol, el dia 22 a aquesta ciutat de Figueres, han de tenir un ample ressó (*censura*) i han d'ésser d'una transcendència definitiva per l'enaltiment de la nostra gloriosa Sardana i per la consecució segura de tots els nostres ideals.

JOAN LLONGUERES.

13 de Juny de 1930.

ELOGI

La dansa de la llibertat

EN la nova revifalla de la vida política catalana la dansa de les anelles vives té un lloc preferent. La lluita de Catalunya, és una lluita per la llibertat. La dansa dels catalans ha d'ésser, naturalment, una dansa de llibertat. Heus-ací, perquè la dansa que lliga els cors, deslliura els homes i els pobles.

Davant la ventada hostil que fa sotraquejar les pedres, sola la riuada afrosa que arrossega les motes i ajup els arbres, quan la cuca verinosa s'estén per planúries i serres i sega i maca tota la cultura que put a català, i és un crim i és un càstig sentir-se català, perquè sou fill de Catalunya... la dansa, la meva dansa, la nostra dansa, sense un gemec, ni un plany, ni una covardia, ni una renunciació, és una cançó, és una rialla, *(censura)* és un gest... que torna a estremir la terra i crida als homes cap el sacrifici

Ha passat per la censura.

Tot és amarat d'esquerpa solitud. La dansa remoreja flotant i ens parla de la vida i dels homes i de les amors; sadolla la nostra passió catalana, encén el foc de l'ideal català, burxa les ànimes adormides,

Ha passat per la censura.

La dansa parla clar. S'ofereix nua i ardida com una estimació arravatant i heroica. Truca el cor. Avui, la dansa per a la llibertat. Demà, la dansa de la llibertat. Ara i sempre, la dansa catalana és un reducte imbatible. En una lluita aferrissada de sis anys i escaig, l'anella fràgil i cordial de les ànimes catalanes dansant, ha vençut el drac de la follia, ha ensorrat els castells dels enemics indígenes, ha romput les fulles dels sabres, ha fet ressuscitar i caminar als morts que encara no havien nascut a la vida civil...

Dansa d'avui, dansa de combat, de perseverança i de fidelitat. Fidelitat a l'esperit de la terra. Dansa de demà, dansa de l'amor, dansa lliure,

Ha passat per la censura.

¡ Oh, divina puixança de la dansa nostra !

ERNEST ALBERT I GALTER.

Cançó de l'Empordà

*O terra sense enyorança,
oberta de bat a bat!*

*Prens i deixes com ta dansa:
per a entrar no cal frisança,
ni, per a eixir, comiat.*

*T'enlaïres amb tan bon aire
que no forces els camins:
més plana com més en l'aire,
perquè no perdessis gaire
l'aire de mar terra endins.*

*Reialesa del teu rostre
i llibertat de ta gent:
a la plaça, el cel per sostre,
dins la llei de casa nostra:
poble, mar, i sol i vent.*

*D'aquests presents que tu dones
nostre cant n'és el ressó.*

*Tu, que els poetes corones,
acull-los en tes rodones,
ells que et tornen el teu do.*

*La sardana va espaïant-se
sens adéu de comiat.*

*Donem-nos les mans: s'atansa
el moment de fé una dansa
que també fos un combat.*

JOSEP M. LÓPEZ-PICÓ.

LA SARDANA

ORDRE, cadença, harmonia del gcst, realització corporal de la melodia de l'ànima commoguda, idealització dels moviments del cos, espiritualització de la part formal de l'ésser humà, això és el que deu ésser la dansa digna de l'*home*.

Els balls que avui dia són universals, que viuen en la societat alta i baixa de tots els països qualificats de civilitzats, en el seu origen eren regionals, indígenes, expressió mímica de la característica d'una raça. A l'universalitzar-se s'han afemellat i descolorit, han perdut la sana sinceritat primitiva.

A la Sardana, nostre ball nacional, la dansa noble per excel·lència, ¿li tocarà algun dia estendre's universalment? Es una sort que no li desitgem. Ella ha d'ésser nostra i de ningú més. Ella, la digna, ens la farien indigna.

Hem de voler-la ben nostra per a fer la guerra a la dansa barroera i sensual, per a conservar la sanitat de nostre jovent i l'alegria dels nostres vellets.

Ella ha d'ésser l'àngel de la guarda de les alegries de nostres festes i esbarjos populars; al deixar-la a tothom, ens la tornarien dissipada de la seva fortalesa, marcida sa franca alegria, emmollida sa melangia dolça.

Pels nostres músics, quina forma més característica, flexible i formosa per a

emmotllar ses inspiracions! Ella ha de tenir una influència preeminent en l'actual i tendre floreixement de la música catalana. Dintre el moviment general d'aquesta dansa, quina varietat de ritmes despertadors de noves energies creadores, que fermenten el llevat que posseïm de les races progenitores de nostra raça, un no sé què de primitiu i fort que ens refà del decadentisme modern! Quina gama més variada de sentiments permet la forma-sardana! Escolteu una sardana d'En Pep Ventura, d'aquest primitiu músic, però gran poeta de la melodia: els curts, la primera part de la dansa, ens donaran l'ambient de lloc i hora, ens faran la presentació de l'assumpte; en els llargs sentireu el cant individual, el cant del poeta, l'escollit que plora o riu amorosament; després, com a última frase, ve el cant col·lectiu, la resposta del cor, la tornada de la cançó, el clam de la multitud, ampla ressonança del cant del poeta.

Músics catalans, novells cantaires de l'esplèndid renaixement de nostra terra, feu de la sardana una forma predilecta de vostra inspiració, així, en aquell vas se farà rància, com vi novell en bóta vella, i agafarà regust i sentor de la terra vostra i serà guardada del decadentisme modern.

LLUÍS MILLET.

I SOM FELIÇOS

JO no sé el perquè vos doneu tan mal de caps — diu la gent. — No vos dongueu quimera que tot passarà com hagi de passar.

Aquesta reflexió vulgaríssima i excessivament abundosa ha fet molt de mal a l'humanitat i d'una manera especial en aquests pobles en plena constitució, que necessitem de l'esforç de tots i que no podem permetre'ns el luxe de l'indiferència envers les coses del comú.

A aquells que no comprenen una lluita desinteressada sinó és filla d'una obsessió, falòrnia, dèria o com vulgueu dir-ne, els hi contestem, que treballem sempre i constantment per la nostra felicitat, car la felicitat és la fe i l'exaltació de l'esperit. L'esperit dominant totes les misèries i finalitats de la nostra vida, somrient com una esperança, mes enllà de la dolor, de l'emfermetat, de l'amargor i fins més enllà de la mateixa mort.

La nostra felicitat no és la que naix d'aclucar els ulls i deixar-nos portar com les palles damunt del riu.

Lluitem per a bandejar el divorci entre el nostre jo superficial i el nostre jo profund a què ens obliga la vida de relació, procurant no allunyar-nos de nosaltres mateixos, evitant la tràgica angoixa de no conèixer-nos a nosaltres mateixos i sentir-nos buits d'existència.

Cerquem l'enaltiment de la vida en nosaltres i en tot el que ens volta. La vida té recursos inegotables meravellant-nos amb la seva força i la seva fecunditat. I aquesta si que és la veritable felicitat del món. La vida triomfa de totes les situacions. Constantment ho veiem al nostre entorn.

Set anys d'esterilitat, de ficció amb totes les seves baixes ànsies d'ofegar ço que és fill de la mateixa naturalesa han estat ban-

dejats per un buf de la vida veritable. Quan sembla que ja no te alè per resistir, la vida ressorgeix més poderosa i somrient que mai.

Astora veure com després d'una dolor immensa, d'un trasbals esbojarrat, fill de l'odi o de la vesània, retorna tot a re-florir esponerosament com la ginesta; a bategar impetuosament com la sang en el cos humà sotmès passatgerament a un estat catalèptic de força i enviliment.

I és aquesta fe, aquesta confiança en la vida, en tot ço que ens volta i que mai podrà morir, és el que fa la nostra felicitat i ens encoratja a seguir lluitant en la forma i mitjans possibles... Així el somriure no ens deixa en els perills i en la dolor... Vivim corrent el risc de cada minut, de cada hora però com si no hi hagués res més fàcil que viure.

I tot això, perquè solament és feliç la vida que hom espera.

I nosaltres esperem, el demà, el demà gloriós.....

Mentrestant estimem i venerem les coses que integren la nostra vida i d'elles ocupa lloc preferent aquelles que són filles de la nostra carn i s'alleten en el nostre esperit.

Per això estimem i procurem fer estimar la nostra sardana, que és la plasmació de la nostra vida espiritual i la concreció dels nostres desigs, i en fer-ho sentim la felicitat immensa de veure compartides les nostres ànsies, els nostres desigs i els nostres amors, i sentim la fretura de què cada dia hi hagin més homes i més pobles que la coneguin per a estimar-la que és com si estimessin quelcom a nosaltres mateixos... I la vida sense amor, si que en seria de trista.

I som feliços.....

PUIG PUJADES.

L'Empordà

*Ja fa molts anys, els jocs de l'infantesa
encara eren mes úniques passions;
jo visití la plana empordanesa,
com la de Vic voltada de turons.*

*I en una plaça de no sé quin poble
per primera vegada víu rodar
el ball de la sardana airós i noble;
mai més l'he vist i encara'l puc pintar.*

*Era un cercle de joves i donzelles,
un enfilall de roses i clavells,
amb quin aire, bon Déu. dansaven elles,
amb quin delit sardanejaven ells.*

*Ells eren d'estatura gegantina,
eixuts de cara, revinguts de cos,
plançons de roure que cap vent inclina,
lleons que té la pàtria dins son clos.*

*Negres d'ulls i cabells eren les noies
com aranyó collit en juliol;
d'aire lleuger, de cares bonicoies,
emmorenides per el bes del sol.*

*I la roda de flors donava voltes
com la roda d'un torn de terrisser,
i voleiaven cabelleres soltes
com raigs de llum damunt d'un claveller.*

*I's movien airoses les vermelles
barretines al so del flabiol,
oh Catalunya, de tos camps roselles
que ja coneix fa tres mil anys el sol.*

*Karnac pintà eixa gent en sa muralla
amb aqueix tros de púrpura en els fronts
quan feren tremolar en greu batalla
el trono de granit dels Faraons.*

*Per aquell cercle armoniós ferida
ma tendra fantasia aletejant,
a un turonell m'enfilo, que convida
a veure l'Empordà a mos ulls d'infant.*

*Vegí a plaer aquella immensa plana
que no podent els homes escombrar,
se'n cuida cada hivern la tramuntana
asserrentant la sorra vers la mar.*

*Dels Pirineus vegí la capçalera
per damunt d'ells sortint el Canigó,
com tità que s'aboca a una barrera
per veure eix pla germà del Rosselló.*

*Ovirí a Bellaguarda, fortalesa
que vora'l Coll de Panissars vetllant,
¡ oh greu dolor ! abrigo amb la francesa
bandera, el trofeu de Pere'l Gran.*

*Vegí el golf a on Roses i Empúries
decrèpites banyant-se en sa vellor,
veuen passar onades i centúries,
cap d'elles ¡ ai ! tornant-los sa grandor:*

*Ni'ls grecs llauts que amb ales de gavina
vingueren en ses costes a niuar;
ni la gent llíbia, rhòdia, ni llatina
que s'hi abocaren com els rius al mar.*

*Veig, més humils, les aigües on Banyoles
s'emmiralla pensant amb Sant Emer,
que matà'l drac de les badantes goles
que feia als nois de fossa i de fosser.*

*Besalú me parlà de Tallaferro
mostrant-me ses ruïnes que se'n van,
Massanet m'ensenyà el pal de ferro
que un dia fou Mangal de Roland.*

*Des de l'humil monticoll on s'arrapa,
Perelada'm parlà d'En Muntaner:
d'Anníbal Les Escalles, del Papa
Sant Damàs gloriós, Angelaguer.*

*Ho volta tot un cercle de muntanyes
del cor de cada una eixint-ne un riu,
que va a dir a eixos pobles i campanyes
l'amor que'ls té el Pirineu altiu.*

*La serra on seu el monestir de Roda
encaixa amb el Neulós a Requesens,
Requesens amb el Puig de Bassegoda
del Pirineu antemural immens.*

*El Montagut sa ermita als núvols puja;
quan a l'hivern s'abrigo com un vell,
fa dir als de Banyoles: Tindrem pluja,
puix la Mare de Déu porta mantell.*

*Els puigs del Mont i'ls Angels a la serra
de Rocacorba allarguen les arrels,
d'Olot, Garrotxa i Empordà a la terra,
a camps i rius i mars parlant dels cels.*

*Per tancar La Bisbal en sa rodona
les Gavarres s'aixequen com un mur,
des de la riba on s'assegué Girona
fins als turons on s'enfilà Bagur.*

*Darrera aquells turons Roger de Llúria
prengué cent naus rompent-ne la meitat,
i'l mar davant son rei perdent la fúria,
li besà'ls peus com un lleó domat.*

*Com minyó de bracet amb dues nines,
les tres muntanyes del rocós Montgrí
creguí veure acostar a ses veïnes
per cloure bé el rotllo gegantí.*

*Sentí en la mar l'orquestra de les ones
responent amb rogall al vent del Nord,
que en la pineda rondinant a estones
els arbres romp quan vol que sonin fort.*

*Una gran plaça me semblà eixa plana,
eixos turons un cercle de gegants,
que per ballar una gentil sardana
van allargant-se com amics les mans.*

JACINT VERDAGUER.

Un elogi de la Sardana

NO sé si caldria, d'antuvi, recalcar la gran estima que jo sento per la sardana. N'he ballades moltes de sardanes i tinc entre els meus més bellíssims records, audicions inoblidables; en alguna d'elles he copsat les més pures i preades emocions de mes hores juvençanes. N'estic ben satisfet.

Poc recordo l'instant precís en què va començar a plaure'm aquesta dansa única. Sols sé que per les sardanes he fet hores de camí, i que poc podria, durant una sardana ben tocada, per a evitar que les cames i el cor i tota l'ànima se me n'hi anessin. No hi puc fer més i no em sap pas greu.

Estimo la sardana amb una mena de deliri: perquè és la nostra dansa pròpia; perquè té una constitució i significança altament humanes; perquè hi cap tothom, i perquè la seva música, dringant com argentviu, us filtra ànima endins, abocant-hi dolceses i melangies i cants triomfants. L'estimo, també, per la seva moralitat: ja que ara, parlant de danses, no es pot gairebé negligir el factor moral. Tal és el corrent on han davallat els balls anomenats de societat, que convé oposar-hi la reviscolada sardanística de Catalunya. Estic ben convençut que mai a la nostra terra no s'havien ballat tantes sardanes com ara, i això és convenient tenir-ho en compte.

Tot el jovent que puja, especialment en les poblacions grans, es troba engolit pels cercles de balladors de sardanes. Ja no és l'Empordà la Seu dels sardanistes i el lloc d'on emergeixen. Arreu, arreu, els catalans

sentim gran goig a dansar la nostra sardana tota especial.

Que es desenganyin aquells qui afirmaven que l'afecció a les sardanes era un joc polític. Els sardanistes de cor ho són perquè en la sardana hi trobem tots aquells encisos naturals de tota dansa popular, acoblats i ennoblits com en cap altra. Tots els mitjans per a lluir, gaudir i relacionar el jovent de ambdós sexes, ella els conté. I si com a català la sardana em plau – no haig d'amagar-me'n – perquè és nostra, com individu em plau per la seva democràcia, pel seu art – si art podem dir-ne del seu subjectivisme encomanadís – i per la seva moral.

Ah, que no s'ha d'ignorar la missió educadora de la sardana! Ella educa el gust i dona la pauta per a un ordre. El sardanista té l'ànim obert, acollidor, ample, sempre disposat a l'acolliment; ell no és pas exclusivista, tampoc. Als seus companys de rotle l'atzar els mena i, si en saben, de ballar, donen un cojunt estètic que en va cercaríeu en altres danses col·lectives.

Que us els diguin, les donzelles, sense enrogir-se, els encisos que arrepleguen per les sales de ball! Que us la sostinguin amb raonaments, una discussió, els detractors de la sardana i defensors del ball! Allà voldríem esgrimir-hi les nostres armes de combat i el nostres entusiasmes. La sardana no té punts flacs vulnerables per a combatre-la. La seva sonsònia només la blasmen els qui no saben ballar-la i amb prou feines escoltar-la.

SLOWIK.

(De «Saba Nova».)

LA COBLA

QUE és la cobla? Com la voldríeu definir la cobla?

Entorn d'aquestes preguntes, certament que se'ns suggereix un seguit de respostes, les quals semblen agrupar-se per a fer-ne un tot, és a dir: l'elogi de la cobla.

La cobla, o sigui l'agrupament que la forma, és la unió, la fusió dels variats sons que ixen dels onze instruments que la constitueixen i s'entrelliguen i es confonen harmoniosament, és, verament, l'agrupació musical més corprenedora i que més ens encisa.

En la cobla hi trobem reflectida la tendresa, que és estimació, i la fortitud, tot això conjuntament; és tendresa perquè ens diu, unes vegades, els més suaus i delicats idil·lis, i, altres, és fortitud perquè ens palesa d'una manera clara i senzilla la grandiositat del que ens envolta: la mar brava i valenta, la plana assolejada, viva i riallera, la muntanya alta i feréstega: la Natura tota.

La cobla, gairebé podríem dir, és la meravella més gran, més sublim i connatural de Catalunya. Sense cap temença afirmariem que la cobla és la representació genuïna de Catalunya; més encara, ens atreviríem a dir que és Catalunya mateixa. Si, amics, la cobla és la nostra terra mateixa que adés ens diu, placèvolament enjogassada, el seu amor, adés ens constata valentment la seva energia, la seva força per a recordar-nos, incansablement, quin és el nostre deure i ens assenyala el camí a emprendre. Catalunya entona a tothora un cant a la bellesa de Mare Natura. En sentir la cobla, és a Catalunya mateixa que sentim.

Mestre Francesc Pujols ha dit de la cobla: «Es estrident, cridanera i enlluernadora de sons, és un organisme viu, concebut per a esclatar a ple aire, per a que l'espai li dongui la dolçor i suavitat necessàries per a fondre's en l'ambient». Quanta veritat no hi trobem en aquesta bellíssima descripció!

Una orquestra que toqui ballables, o parts de sarsuela o òpera treieu-la fora de la sala on de consuetud toca i veureu quin

desencís. No hi ha dubte que s'hi trobarà petita a ple aire.

No obstant, una cobla tocant sardanes sense marc artificial, quin guany! Les notes surten lleugeres, entremaliades, i cerquen un i altre lloc per a fer-se sentir – i ho assoleixen – arreu.

Després de parlar una mica de la cobla com a conjunt, cal – per a fer-ne un més complet elogi – descriure, ara, els acobladors, millor dit: els instruments:

Quin escaient contrast no observem en els instruments que la componen! Des del diminut flabiol – que porta en si el fragant perfum de les viles, pobles i llogarrets encerclats pels prats i apinyats en les muntanyes, i que ens fa sentir, també, escampat per la plana, el refilar alegroi del pastor – , fins al contrabaix – greu i assenyat, cap-pare de la cobla, puix que és ell el que porta el ritme. Cal passar, també, per la tenora, l'instrument vital de la cobla que – com l'estimada – plora amorosament, amb melangia o riu engrescadament i amb joia. Els tibles divertits i enjogassats com uns noiets de pocs anys. Els fiscorns que ens recorden tota la força impetuosa de les bufades tramuntanenques, i els cornetins que – malgrat l'estridència del seu so – sembla que vulguin complaure'ns en recordar-nos passades gestes i predir-nos l'esdevenidor.

Lloem-la la cobla, la nostra cobla, que ens porta el ritme racial de Catalunya.

En dir, abans, que la cobla era Catalunya mateixa, cal fer-hi un aclariment: Fèiem al·lusió a la cobla perfecta. Diem això perquè, malauradament, hi ha algunes cobles que estan constituïdes per músics un bon xic massa materialistes; la diversitat de sons que produeixen aquests músics d'aquestes – diguem-ne – cobles, ens fan recordar aquells aparells de ràdio tan deficientes – per no dir dolents – que de tan que ho són val més no sentir-los.

En les nostres cobles hi volem menys materialisme, però molta més espiritualitat. Així i només així, poden ésser cobles netament catalanes.

JORDI CIMALT.

LES FOGUERES

I

*Donzella enamorada
que enyores ton amant,
somriu, que és arribada
la nit de Sant Joan.*

*Somriu, que el món s'enjoia
amb roses i clavells!
Somriu ben alegroia,
bo i fent glatî als cors vells.*

*L'alfàbrega, esponjosa,
treu brots en abundor
i ens brinda, generosa,
la seva forta olor.*

*El fred de l'enyorança
nosaltres no el sentim:
som flors de l'esperança
que la tristor guarim.*

*Les fogueres llengotegen
i espurnegen
tot un cel d'estrelles d'or.
Qui a llurs flames no s'acosta,
ni a cap plany no rep resposta
ni sent batre mai el cor.*

II

*Donzella adolorida
que apars un lliri groc,
si vols fruit la vida
no vagis lluny del foc.*

*Al cor que encara és tendre
no el privis de cremã:
no hi pensis en la cendra
que deixarem demà*

*El nostre cor es l'urna
del flam de l'esperit.
Si véns, amb una espurna
l'abrusarem el pit.*

*Saltem, saltem, minyones,
cantant alegrement!
Volem com papallones
pel mig del foc roent!*

*Les fogueres llengotegen
i espurnegen
tot un cel d'estrelles d'or.
Qui a llurs flames no s'acosta,
ni a cap plany no rep resposta
ni sent batre mai el cor.*

IGNASI IGLÉSIES.

Ordre dels actes que tindran lloc a la nostra Ciutat amb motiu de la Primera Assemblea de la Lliga Sardanista de Catalunya

DIA 21

Nit a les 8'30. – Arribada a Figueres dels delegats de les entitats sardanistes de Catalunya.

A les 10. – ASSEMBLEA GENERAL DE LA LLIGA SARDANISTA, amb assistència dels delegats de les entitats adherides. SERENATA per la secció coral «Erato» en obsequi dels senyors assembleistes. Acabada l'assemblea VI D'HONOR que oferirà l'entitat cultural «Atenea».

DIA 22

Matí a les 10. – Com a ACTE D'HOMENATGE al plasmador de la sardana llarga, la Lliga Sardanista, en corporació, sortirà de l'estatge de la Societat Coral Erato, per anar a dipositar flors damunt la tomba de Pep Ventura.

A les 11'30. – ACTE D'ENALTIMENT DE LA SARDANA en el Teatre «El Jardí» en el qual hi prendran part, entre altres, els senyors: **Ferran Valls i Taberner, Lluís Massot, Pompeu Fabra, J. Puig i Ferreter, Josep Xirau, Joan Llongueres, J. Puig Pujades i Ernest Albert i Galter.**

A la 1 de la tarda. – VERMUT D'HONOR als assembleistes, ofert per la societat Erato.

A la 1'30. – APAT DE GERMANOR ofert per l'Excelentíssim Ajuntament de Figueres als delegats de les entitats sardanistes adherides a la «Lliga» i personalitats invitades.

Tarda a les 3. – BALLADA DE SARDANES en el Parc-Bosc, amb les cobles NOVA HARMONIA de La Bisbal i ELS ROSSINYOLS de Castelló d'Empúries, les quals executaran el següent

P R O G R A M A

Pujol	FLORIDA	<i>Nova Harmonia</i>
Saderra	RENOERA	<i>Els Rossinyols</i>
Sans	TOT JUGANT	<i>Nova Harmonia</i>
J. Serra	MAR BLAVA	<i>Els Rossinyols</i>
Garreta	JUNY	<i>Nova Harmonia</i>
Llenc	LA CANÇÓ DE L'EXILIAT.	<i>Els Rossinyols</i>
Català	PRIMAVERA GENTIL	<i>Nova Harmonia</i>
Toldrà	ETZEVARES i BALADRES	<i>Els Rossinyols</i>
Pep Ventura	RIC i PLORO	<i>Nova Harmonia</i>
Gratacòs	PLUJA DE FLORS	<i>Els Rossinyols</i>
Morera	LA SANTA ESPINA	<i>(Conjunt)</i>

A les 5'30. – Sortida dels delegats.

NOTA: El nostre Foment col·labora en aquestes festes, com li pertany, per estar adherid a la «Lliga Sardanista de Catalunya»

NOTICIARI

HEM ingressat a la Caixa d'Estalvis la quantitat de 879'30 pessetes, benefici líquid del festival d'aquest any, que junt amb 545'55 pessetes, d'interessos corresponent als anys 1927, 1928 i 1929 i amb 2.788'95 pessetes o sien les quantitats que s'han anat ingressant d'anteriors festivals, fan un montant de 3.809'80 pessetes que tenim recaptades, el Foment, pel futur monument a erigir en recordança del nostre Pep Ventura.

EL Foment de la Sardana de Sabadell, que havia estat clausurat per la Dictadura, va reemprendre la seva tasca el prop-passat 14 de Maig, amb una audició de sardanes al Jardí dels Camps, per la cobla «La Principal» de La Bisbal.

Celebrem sincerament el seu retorn.

**ENCARA QUE NO SE'NS FACI CAS,
HEM DE CONTINUAR DEMANANT:**

AMNISTIA PELS EXILIATS!

LLIBERTAT PELS PRESOS SOCIALS!

AMB motiu de commemorar l'històrica data, el dia 28 de Maig, l'Ajuntament va fer donar una audició de sardanes, a la Rambla, per la cobla «Antiga Pep» d'aquesta Ciutat.

EL nostre company, Arxiver d'aquest Foment, En Carles Varela ha presentat la dimissió del seu càrrec. Sentim la seva determinació, però no dubtem continuarà ajudant-nos amb la seva valuosa cooperació.

EN el festival pro-presos que es va fer en el Teatre «El Jardí», el prop-passat 27 de Maig, organitzat per la Societat Coral «Erato» el nostre Foment va contribuir-hi materialment, aportant-t'hi la cobla «Antiga Pep».

EL dia 25 de Maig va contraure matrimoni el nostre company de Junta En Tomàs Puntí. Li desitgem que en la nova vida trobi tota mena de benaurances.

A l'ensem salutem atentament a la seva esposa.

NO ESTEM CONFORMES AMB L'EXHIBICIÓ DE LLACETS, DE LA NOSTRA ENSENYA, NI CINTURONS, NI MITJONS, NI ELÁSTICS, ETC., ON ES VEGIN ELS DITS COLORS.

ES MÉS NECESSARI APRENDRE A LLEGIR I A ESCRIURE CORRECTAMENT AMB LA NOSTRA LLENGUA.

FEM avinent que hem començat la biblioteca del Foment.

Tots els llibres estan a la disposició dels socis.

Amb aquest motiu, ens plau fer públic el nostre agraïment al reconegut literat figuerenc En Josep Puig Pujades, que ens ha fet ofrena d'un exemplar de les diferents obres que té editades.

Si altres escriptors ho prenguessin com a exemple, aviat la biblioteca creixeria.

Vosaltres autors, més que ningú, sou els obligats a donar facilitats per fer cultura.

EL dia 8 de Juny en una visita feta ací, el Cor «Alba» de Badalona, va portar a la tomba del nostre caríssim amic, el malaguanyat Martí Vilanova, una formosa corona de flors, d'on penjaven entrellaçades l'ensenya barrada i la republicana. Tals actes són de distingir.

PER acord de la Junta, s'ha nomenat Arxiver interí, del Foment, al Vocal N'Enric Lacasa.

VAREM rebre del «Foment de la Sardana de Badalona, un bell programa anunciador del seu «X.è Aplec de la Sardana». Ens cal fer constar nostra adhesió a la festa.

**La censura
ha passat per
aquest número.**

DURANT aquest últim trimestre la nostra llista de socis ha sofert les següents alteracions:

ALTES

Castro Aiguavella
Rafael Tutau
Francesc Ribera
Joaquim Gener
Narcís Navarra
Miquel Pei Feliu
Joaquim Marcos

BAIXES

Baldiri Bosc
Anton Albert
Josep Cusí
Eusebi Bassaganyes
Ventura Capdevila
Baldiri Coll
Eusebi Saló
Lluís Hernández
Pere Terrades

Continuen montant les baixes, quan podrem dir el contrari?

EL «Foment de la Sardana» de Ripoll, ens ha tramès el programa de les ballades que té projectades per aquest mes. Els hi remerciem.

HEM sentit, però moltíssim, que a París privessin el festival català organitzat per un grup d'exiliats, a benefici dels damnificats pels aiguats del Migdia de França. Protestem dels desafectes que ens mostren els nostres veïns.

FEM avinent als nostres socis, que adherits a la «Lliga Sardanista de Catalunya», aquesta ha acordat comprendre'ns com a socis fundadors.

PRO monuments Guimerà i Iglésies.

L'Esbart Català de Dansaires (Carme, 30, pral.) fa avinent a les col·lectivitats pairals el seu acord de col·laborar, desinteressadament, als festivals que s'organitzin per a recollir cabals a profit dels monuments als esmentats patricis.

Felicitem a l'esmentada entitat per aquest acord tan digne de lloança.

ENCARA ESPEREM L'AMNISTIA PELS PRESOS SOCIALS. NO HEM DE DEFALLIR FINS ASSOLIR-LA.

EL dia 7 del corrent vàrem inaugurar les ballades a la nit. Amb seguretat, degut a què no feia massa bon temps, no veiérem a la Rambla l'animació d'altres audicions. Procurarem el proper mes, fer altres ballades.

CAL remarcar l'èxit assolit per «l'Orfeó Català» i la Cobla «Barcelona», en l'excursió Sevilla-València. Varen portar al Sur una alenada de catalanitat. Festes de germanor dignes de tot elogi.

TAMBÉ va ésser un grandios festival l'organitzat per l'«Ateneu de Madrid», en el seu Casal el prop-passat Maig, a base de l'«Esbart Folklore de Catalunya» i Cobla «Atlàntida» de Barcelona.

FABRICANTS I COMERCIANTS FIGUERENCS?

PERDONEU US RECORDEM QUE JA COMENÇA A ÉSSER HORA DE FER LA PROPAGANDA AMB LA NOSTRA LLENGUA VERNACLA. ARA JA NO HI HA PERILL.

EL ball que es féu en el Casino Menestral el prop-passat dia 14, per recaptar cabals pels presos polítics i socials, va tenir l'èxit merescut, hi va assistir una bona concurrència. Es rifaren valuosos regals, cedits per diferents senyors d'aquesta localitat. Nostra enhorabona al Comitè Pro-presos.

ELS «Amics de la Sardana» de Sant Feliu de Guíxols, ens han convidat al seu «IV Aplec Sardanista» que han celebrat, el prop-passat dia 15, a l'Ermita de Nostra Dona del Remei. Agraïm l'invitació.

A tots els compositors preguem pensin amb el nostre migrat arxiu, és necessari que ens ajudin.

EL dia 15 del corrent i organitzat per «Joventut Hotelera» amb assessorament del Foment de la Sardana de Barcelona, va tenir lloc a l'Exposició – davant Miramar – un gran concurs de sardanistes, important els premis 3.000 pessetes.

Vam veure amb satisfacció que en aquest concurs no hi hagués sardana revessa. Tenim entès que els figuerencs no hi teníem representació, ço que és de doldre.

PER ésser Jurat en el Concurs de Sardanistes organitzat per «Joventut Hotelera» de Barcelona, el nostre Foment va designar el Vice-Secretari En Joan Salleres i Cros, a petició del Foment de la Sardana de Barcelona.

EL dia 13 del corrent, amb motiu d'ésser la festa onomàstica dels paletes, es ballaren sardanes a la Rambla. L'execució anà a càrrec de la cobla «La Principal» d'aquesta ciutat.

ES CONVENIENT INTENSIFICAR LA CAMPANYA PER A PODER ASSOLIR QUE BEN AVIAT PUGUIN VENIR:

EN MACIÀ, EN VENTURA GASSOL, EN BORDES, EN MIRAVITLLES, ELS FONTBERNAT, EN FABREGAT, I TOTS ELS ALTRES EXILIATS.

VAM ésser convidats per l'«Ateneu Empordanès» de Barcelona, a la conferència que el dia 7 del corrent hi donà nostre poeta i mestre En Llorenç Vives.

Agraïm sincerament l'atenció.

HA estat acollida amb molt d'entusiasme la crida adreçada als simpatitzants de les nostres coses, per a fer possible la renovació de l'«Orfeó Germanor Empordanesa». Per tal motiu, es reuniren el dia 14 del mes en curs, un bon nombre de persones d'ambdós sexes. S'acordà la formació de l'esmentada entitat per la qual fou nomenada una Junta Directiva.

Veuriem amb goig, s'emprenqués amb fermesa aquesta obra que és digna de tota lloança.

EL prop-passat dimarts, dia 10 del corrent, tingué lloc a la sala de conferències d'«Atenea» (Casino Menestral), la votació per a elegir el president que havia d'ocupar la vacant produïda per la mort del senyor Joaquim Moner (q. e. p. d.)

Resultà elegit l'intel·ligent conciutadà senyor Carles Jordà i Fages, l'adveniment del qual en aquesta entitat cultural és esperançador d'una bella puixança.

Arts Gràfiques TRAYTER, Cervantes, 13, Figueres

Aquest portantveu ha passat per la prèvia censura.

PLUS ULTRA

COMPANYIA D'ASSEGURANCES GENERALS

abans CENTRE CATALA D'ASSEGURADORS

FUNDADA L'ANY 1887

RAMS: Transports, Incendis, Vida, Collites, Accidents, Responsabilitat civil, Maquinària i Robatori.

REPRESENTANT: JOAN SALLERES

ENGINYERS, 2 - FIGUERES

“SALVAVIDES”

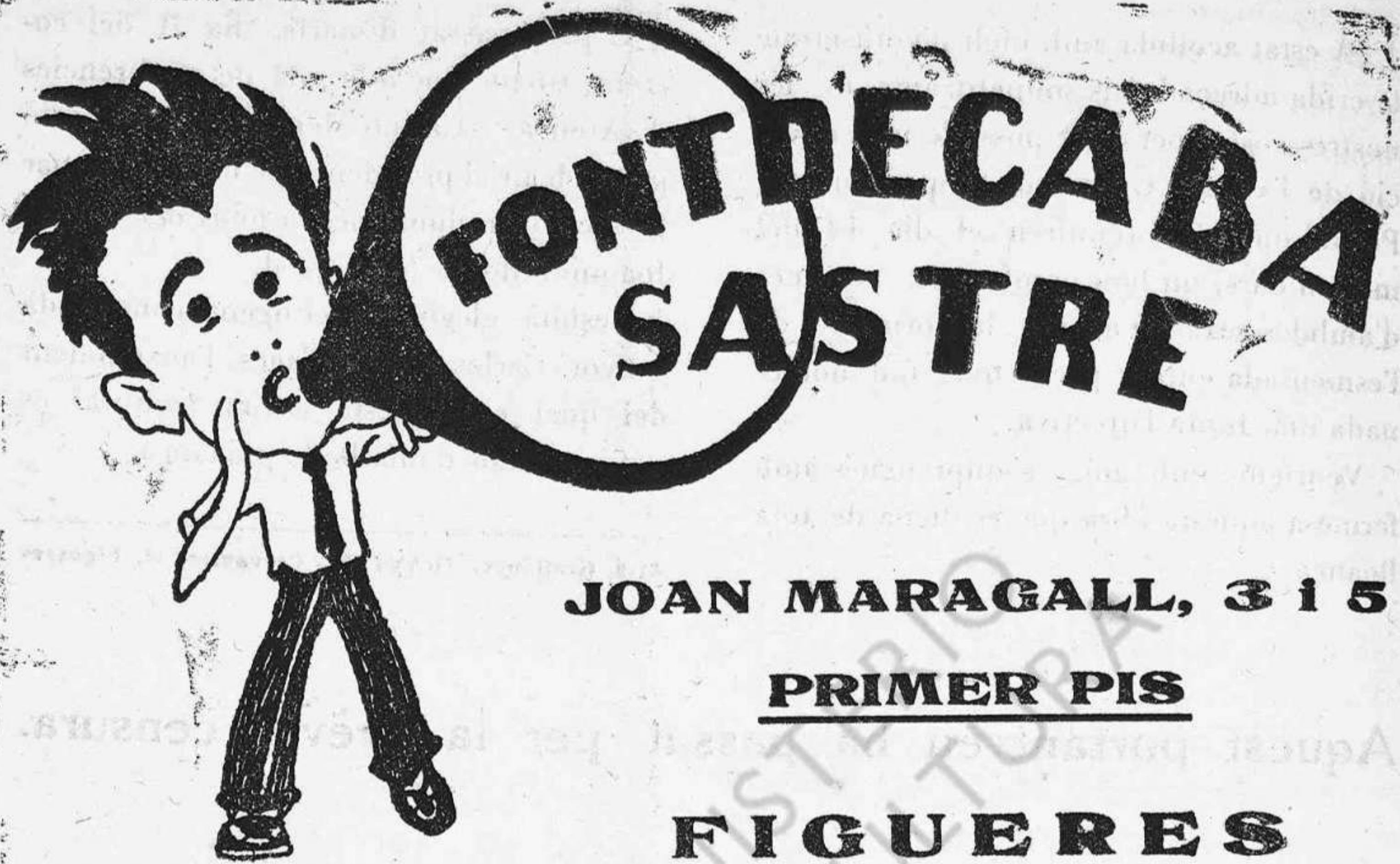
ES EL CAMEL QUE, TOT DANSANT, US APAIVAGARÀ LA SED.

COLMADO BOSCH

RAMBLA, 11 I PORTELLA, 9

QUEVIURES FINS

BOMBONERIA SELECTA

JOAN MARAGALL, 3 i 5

PRIMER PIS

FIGUERES

NOVETATS PER A SENYORA

PERE JUANOLA

GIRONA, 24

FIGUERES

Aquesta casa rep continuament les

últimes novetats que imposa la moda

PREU FIXE